

İNSANLAR 140 KARAKTERİ BİLE ZOR OKUYOR

SANATA DAİR
Gülşah Elikbank

Bu hafta edebiyat dünyasında dergilerin durumuna bir bakalım, dedim. Benim yaş grubum için hala basılı kitaplar özel bir yerde ama bir yandan da gençler e-kitap okuyor, sosyal medyadan vazgeçmiyor. Peki, bir e-dergi nasıl hazırlanıyor, okunuyor? Yayın hayatına yeni başlayan, ücretsiz olarak yayınlanan **Keçi Edebiyat** dergisi editörü Halil Türkten'e merak ettiklerimi sordum.

Öncelikle neden "Keçi Edebiyat" ?

Edebiyat dediğimiz şey aslında zaten metaforlarla var olan bir şey. Bu isim; yayınevi olarak tutumumuzu da yansıtan isim... Sadece keçi gibi inatçı olmak değil, birçok özelliği var. Keçi hani, kendi yolunu çizen, kendi yolundan giden, kendi yolunu açan, hiç kimsenin yürüyemediği yollardan yürüten ve kendi tasmaını kemiren bir hayvanımız keçi... Böyle bir hayvan olduğu için, bize göre dedik. Yani işin sadece inatçılık kısmı yok, bizim yayınevi olarak yayın politikamızı yansıtan bir özelliği var kecinin. Hiçbir tasmayı kabul etmiyoruz, kendi çizdiğimiz yoldan gidiyoruz.

Neden dijital dergi? Biz basılı kültüre alışkınız, özellikle yaş grubumuz itibariyle. Dergi dijitalde mi kalacak?

Öncelikle dijitalde mi kalacak, sorusunun cevabını ben de bilmiyorum. Medyada yarın başınıza ne geleceği belli olmuyor. Şu anda düşündüğüm, biraz daha dijital insanları alıştırmak, elektronik ortamda insanları okumaya yönlendirmek. Artık sosyal medya hayatımıza biçimlendiriyor. Her şeyimiz oldu bu teknoloji. O yüzden bu kadar dijital bir dünyada yaşarken, diğer yandan bizim yaptığımız işin yayıncılık inisiyatifi de başka bir yere kaymaya başladı. Yayıncılıktaki üretim de birey merkezli olmaya başladı. Birey merkezli olmaya başlayınca, kendiniz içeriği üretmeye başlıyorsunuz. Masrafsız, daha hızlı, seri bir şekilde üretim yapabiliyorsunuz ve daha çok okura ulaşma şansı oluyor. Dağıtım sorununuz olmuyor. Açıkçası bunun da okuyucular için kolaylık olacağını düşündük ki zaten telefonlardan, tabletlerden, bilgisayarlardan her şekilde kolaylıkla okunabilecek bir iş yaptık.

Ama bir yandan da, Everest Yayınları ilk roman yarışmasında ödüle değer bir roman bulamadı. Sence bunun dergilerde yetişme kavramı ile bir ilgisi var mı?

Evet, aslında haklısın. Bizim dergicilik geçmişimize baktığımızda, Varlık dergisinin içinde koskoca akımlar çıkmış. Birçoğu dergilerinin içinde yetişmiş, orada pişmiş akımlar. Ben iyi bir okul olduğumu düşünüyorum dergilerin ve birçok kaliteli yazarın, şairin, editörün ve yayıncının aslında bu dergilerin içinde yetiştiğini düşünüyorum. Dergi dediğimiz şey aslında biraz bu hayatın kıyısında köşesinde kalmış bir şey... Bir öykü, bir roman, bir gazete değil; insanların gerçekten araması gereken bir şey dergi. İnsanların önüne sunulan bir şey değil, hani kitap ve gazeteden farkı orada işte. Çünkü dergi okumak isteyen insan gider, onu arar, bulur.

Aramaya gidip bulmaya değer kaç dergi kaldı piyasada sence?

Dijital anlamda bizim işimizi yapan yok. Bu edebiyat işini gerçekten dijital okutmak çok zor. Dijitalde okutmak bu kadar zorken, bakıyorsunuz insanlar Facebook'ta Twitter'da bir şeyler yüklüyor, 140 karakteri bile zor okuyorlar. İnsanlar o içeriği, haberi, spotu bile okumuyor. İşte gerçekten okuma kültüründen bu kadar uzaklaştığımız bu dönemde, bizim yaptığımız iş, biraz fazla cesur gelebilir, biraz Donkişotluk gibi gelebilir ama bu içeriği nasıl sunacağınızı bildiğinizde, nasıl vitrine çıkaracağınızı

bildiğinizde, yapılabilecek bir şey... Sorduğum soruya gelirse; aslında piyasada donanımlı olarak tek bizim bu konuda.

Basılı anlamda sence?

Basılı anlamda, Varlık dergisinin kalitesini sürdürdüğünü düşünüyorum. Varlık dergisi bir ekoldür bence. Edebiyatı farklı bir alanda ele alan bir de Ot çıktı. Bizim en büyük derterimizden biri aslında özgün içerik üretmek ve Ot'un bu konuda farklı bir yol açtığını düşünüyorum.

Sanırım bunu da genç kitleyi yakalayarak yaptı, değil mi?

Evet dediğim gibi, hani genç kitlenin içinden Varlık alan kaç kişi var, Varlık aboneleri olan kaç kişi var? Ama gençler ve edebiyat arasında köprü oluşturması bakımından çok önemli. Bunların yanı sıra Sözcükler, Notos, Sarmış gibi dergiler iyi edebiyat, iyi içerik sunan dergiler.

Genel anlamda Varlık'ın geçmişinden günümüze baktığımızda, genç bir yazarın onun içine girmesi kolay değil aslında. Ne dersin?

Evet, doğru. Bu onların yayın politikası. Ben onun hakkında bir şey diyemem. Her derginin bir yolu var. Sözcükler mesela, **Turgay Fişekçi**'nin gerçekten takdir şayan bir emeği var. Eminim ayda yüzlerce öykü geliyordu, kaç tanesini yayınlıyor. Bir de toplumuzda okumadan yazma gibi kötü bir alışkanlık var. İnsanlar genelde okumadan yazmayı çok seviyorlar. Biz birçok kitap ekinde, edebiyat dergisinde, ilanlarımızda vurguluyoruz; bu bir e-dergi, edebi içerik üretmiyoruz, edebiyatı tartışan bir dergiye diyoruz ama buna rağmen; derginizi hiçbir bayide bulamadık, ben şiir yazdım şiirimi yayınlar mısınız? diyenler çıkıyor. Hazır iletişimden konuşmuşken, senin de fikrini almak isterim; ana akım medyanın durumu

hakkında. Alternatif yaratılması gerektiğini hepimiz konuşuyoruz ama senin bir iletişimci olarak önerilerin ne olabilir?

Ben aslında okulda aldığım eğitimin gereği, ana akımın ürettiği şey hiçbir zaman bel bağlamamayı öğrendim. Şu an biz ana akıma güvenmiyoruz, doğru bir haber için açıp twitter hesabımızdan bakıyoruz, ama bizim

Son olarak, Nobel ödüllerine değinim hazır açıklanmışken, kendi ülkesi dışında pek bilinmeyen bir yazar aldı. Nobel'in işlevi sence nedir? Bizim ülkemizde durum nedir?

Bu tartışma yıllar önce Eurovision için yapıyordu, herkes komşusuna oy veriyor, diye. Tartışmanın dönüp dolaşıp Nobel'e kadar geleceğini düşünmemiştim. Nobel'in biraz da yayıncılık başarısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü yayıncılık dediğimiz şey, kitabı çıkartıp rafa çıkarmakla bitmiyor, kitabın gerçekten tanıtımını, pazarlamasını iyi yapmanız gerekiyor. Kitabın doğru adrese gitmesini, kitapçıda doğru rafta durmasını iyi sağlamanız gerekiyor ve tabii sosyal medya yöntemi... Türkiye'de biraz şu var, yurt dışında olmayan bir şey; genç yazarları fazla görmüyoruz. Daha çok eski ustalara saygı tarzında, hani biraz "teşekkür" amaçlı veriliyor, gibi geliyor. Gençlere biraz daha yol açılabilir ödüllerde.

Eskilerde, dergilerde yetişmek, diye bir kavram vardı. Şimdi bu dijital yayıncılığın dergilere girmesi ile birlikte ne oldu o kavram artık?

Aslında bir şey kaybetmediğimiz, çünkü orada temel olan içeriği üretmek. Keçi aslında hiç bir şekilde bir basılı dergiden içerik anlamda farklı bir süreçten geçmedi yani içinde zaten iki tane organizasyon var. İki organizasyonumuzun metinleri var, metin çalışmalarını düzeltildi, son okumaları yapıldı ve hepsi aslında sanki basılı dergi sürecinde gibi oldu. İşin tek farkı; tasarım kısmında... Basılı derginin tasarımı biraz daha farklı olur, diğer taraftan dağıtım olayı yok, onun dışında basılı derginin hiçbir farkı olmadığı aslında.

hocalarımızın öğrettiği bir şey vardı; size doğru içeriği üretmek için yalan yanlış çizilen şeylere dokunmalısınız. Ben iyi hatırlıyorum, Hocamız Tuğrul Eryılmaz derse gelirken, bana Yeni Şafak da aldırıldı, Hürriyet de, BirGün de...

HAFTANIN ÖNERİ KİTAPLARI

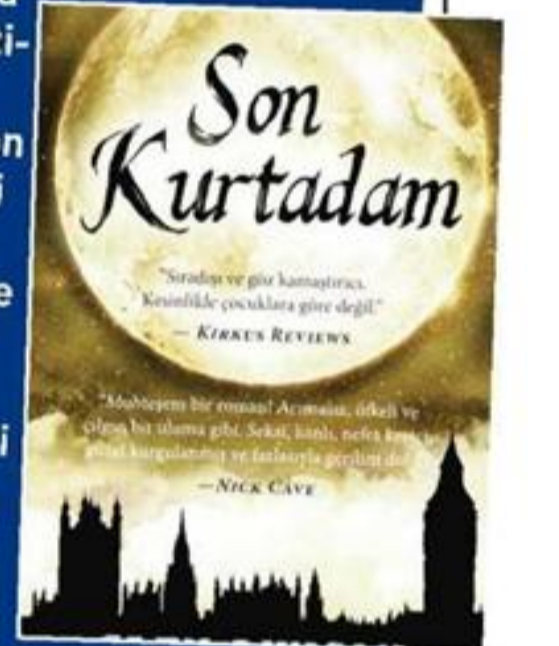
1-İçimdeki Psikopat

James Fallon / Yabancı Yayınları - Beynin karanlık tarafına bizi yolculuğa davet eden bu kitap herkesin biraz psikopat olabileceği konusunda uyarıyor. Bir nörolog olan James Fallon kendi beyin taramasında psikopatlarla büyük benzerlik olduğunu görünce, bu kavrama farklı bakması gerektiğini düşünüyor ve kendi deneyimini bizlerle paylaşıyor. İnsan beyinin gizemlerine bizi bir adım daha yaklaştırıyor.

2-Son Kurtadam

Glen Duncan / İthaki Yayınları - Sahipsiz kalan kurtadam romanları sonunda kahramanına kavuştu. Bir anti-kahraman, 200 yılı geride bırakan Jake Marlowe yani son kurtadamin varoluşuyla ilgili yaşadığı kriz ve altüst olan hayatı sürükleyici bir kurgu ile bize sunuluyor. İngiliz yazar Glen Duncan, kurtadam efsanesine yeni, vahşi ve ateşli bir kimlik kazandırıyor. Gotik, tekinsiz ve etkileyici, okunacaklar listenize üst sıradan yerleşmeye aday.

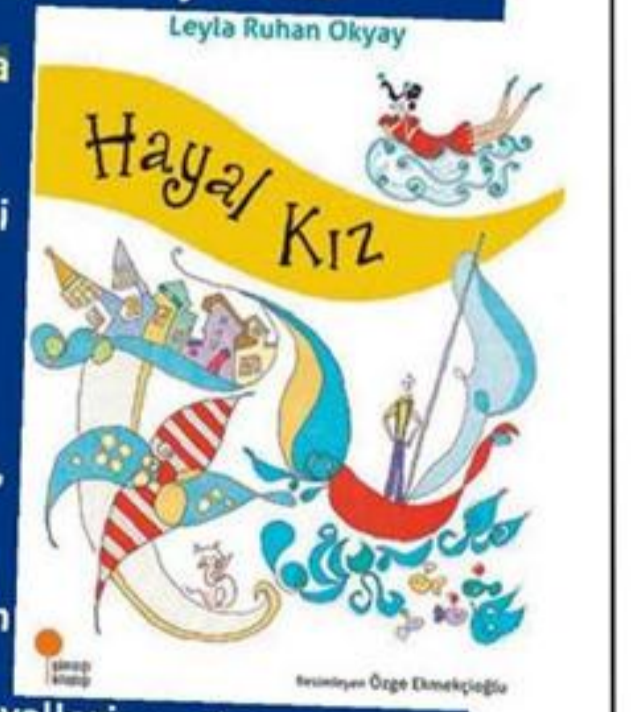
3-Bir Yalnız Adam

Tuna Serim / KırmızıKedi Kitap - Osmanlı'nın son yüzyılında, çökmekte olan bir dünya imparatorluğunda topraklarındaki tüm hakları tek bir bayrak altında toplamak için mücadele eden Enver Paşa ve onun biricik aşkı on beş yaşındayken aşık olup evlendiği Naciye Sultan'ın hikayesi, bu. Uzun araştırmalar sonucu hazırlanan, kurmacayla tarihsel gerçekleri harmanlayan bu roman, haftanın öne çıkan kitaplarından.

4-Çocuklar İçin: Hayal Kız

Leyla Ruhan Okyay / Günışığı Kitaplığı - Leyla Ruhan Okyay, minik okurları için, keşiflerle dolu bir büyüme hikayesi anlatıyor. Okula başlamanın, okumayı sökmeyi heyecanı içindeki bir çocuğun, hayallerinin dünyasından, oyunlardan vazgeçmemesini anlatan kitap, aile ilişkileri ve yakın arkadaşlıklar üzerine gülümseten bir öykü. Hayalleri sınır tanımayan Mavi'nin hikayesi.

Sıfı böyle gelmemizi isterdi. Haberin bu üç açıdan nasıl yazıldığına bakıp, sen 4. bakış açısını yaratabilirsin, derdi. O yüzden aslında özellikle iletişim öğrencilerinin uyanık olması lazım bu konuda. Dengede durulması gereken çok nokta var.